

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2020 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział III Karny w składzie:

Przewodnicząca: sędzia Karolina Siwierska

Protokolantka: sekretarz sądowy A. S.

przy udziale prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Hieronima Mazurka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 lutego 2020 roku w P.

sprawy z wniosku P. W.

o zadośćuczynienie i odszkodowanie za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie stosowane w sprawie XVI K 35/10 Sądu Okręgowego w Poznaniu

- na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. w zw. z art. 555 k.p.k. wniosek oddala,
- na podstawie art. 554 § 4 k.p.k. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

Karolina Siwierska

UZASADNIENIE

Formularz (...)	Sygnatura akt	III Ko 1021/19	
4. WNIOSKODAWCA			
P. W.			
4.ZWIĘZŁE PRZEDSTAWIENIE ZGŁOSZONEGO ŻĄDANIA			
1.	Odszkodowanie (kwota główna)	Odsetki	
38.870 zł	Odsetki ustawowe od dnia uprawomocnienia		

	się orzeczenia do dnia zapłaty.			
2.	Zadośćuczynienie (kwota główna)	Odsetki		
64.000 zł	Odsetki ustawowe od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.			
3.	Inne			
Koszty zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.				
4.3. Ustalenie faktów				
0.1.3.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty	
		Wnioskodawca w sprawie XVI K 35/10 Sądu Okręgowego w Poznaniu został zatrzymany, a następnie aresztowany w okresie od dnia 30. 11. 2003 r. do dnia 5. 08.2004 r. Wnioskodawca początkowo przebywał w Areszcie Śledczym w R., a następnie w Areszcie Śledczym w I.. Wnioskodawca bardzo źle znosił	zeznania wnioskodawcy akta sprawy XVI K Sądu Okręg. w Poznaniu	k. 41-43

	<p>pobyt w ciasnej celi, nie mógł spać i obawiał się współosadzonych, którzy znęcali się nad nim wyzywając go, wyśmiewając się z niego, grożąc mu i zmuszając do sprzątania celi i czyszczenia toalety. Na skutek pobytu w areszcie śledczym pogorszyło się samopoczucie psychiczne wnioskodawcy, ale w związku z tym nie korzystał z pomocy psychiatry, ani psychologa.</p>	
	<p>P. W. w sprawie XVI K 35/10 Sądu Okręgowego w Poznaniu stanął pod zarzutem popełnienia dwunastu przestępstw. Wyrokiem z dnia 26. 01. 2018 r., który uprawomocnił się dnia 3. 02. 2018 r. został uniewinniony od jedenastu zarzutów i skazany za przestępstwo z art. 18 § 2 kk w zw. z art. 271 § 3 kk na krę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 1 roku. Ponadto Sąd wymierzył mu</p>	<p>akta sprawy XVI K Sądu Okręg. w Poznaniu</p>

		<p>karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 30 zł każda, na poczet której zaliczył okres zatrzymania i aresztowania wnioskodawcy od dnia 30. 11. 2003 r. do dnia 19. 01. 2004 r.</p>		
		<p>Przed zatrzymaniem wnioskodawca pracował w firmie swojego brata jako koordynator prac budowlanych z wynagrodzeniem w kwocie 2.500 zł brutto miesięcznie. Po opuszczeniu aresztu nie chciał tam dalej pracować, zarejestrował się jako osoba bezrobotna i poszukiwał nowego zatrudnienia. W lipcu 2005 r. założył własną działalność gospodarczą i zaczął prowadzić automyjnię. Prowadził ją do 31. 10. 2006 r. Ostatnio pracował jako ślusarz w prywatnej firmie. W dniu 30 lipca 2019 r. został zwolniony z uwagi na likwidację stanowiska pracy. Po zwolnieniu z pracy podjął terapię u psychologa i zaczął przyjmować leki antydepresyjne.</p>	<p>zeznania wnioskodawcy złożone przez wnioskodawcę dokumenty</p>	<p>k. 41-43 k. 8, 9, 11,</p>

		<p>P. W. złożył wniosek o zadośćuczynienie i odszkodowanie w dniu 27. 11. 2019 r. Na rozprawie Prokurator podniósł zarzut przedawnienia z uwagi na fakt, że wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu w sprawie XVI K 35/10 uprawomocnił się w dniu 3. 02. 2018 r. Wnioskodawca nie wystąpił wcześniej z wnioskiem o zadośćuczynienie i odszkodowanie z powodu problemów rodzinnych. Ponadto nie wiedział, że może to zrobić w terminie jednego roku od dnia uprawomocnienia się wyroku, myślał, że ma na to trzy lata i chciał się do tego przygotować.</p>	<p>wniosek o zadośćuczynienie i odszkodowanie zeznania wnioskodawcy</p>	<p>k. 1- 7 k. 41-43</p>
<p>0.1.3.2. Fakty uznane za nieudowodnione</p>				
Lp.		Fakt	Dowód	Numer karty
<p>4. ocena DOWODÓW</p>				
<p>0.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów</p>				

Lp. faktu z pkt 3.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
1, 2, 3, 4	Zeznania wnioskodawcy, zebrane w aktach sprawy dokumenty oraz akta sprawy XVI K Sądu Okręgowego w Poznaniu	<p>Sąd w całości dał wiarę zeznaniom P. W., albowiem były szczegółowe, zgodne z zebranymi w sprawie dokumentami, a także z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego.</p> <p>Za wiarygodne Sąd uznał również zgromadzone w sprawie dokumenty oraz dokumenty w aktach sprawy XVI K Sądu Okręgowego w Poznaniu, albowiem ich treść i autentyczność nie budziły wątpliwości.</p> <p>Strony nie kwestionowały ww. dowodów, a Sąd również nie miał ku temu żadnych podstaw.</p>	
<p><i>o.1.4.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów</i></p> <p><i>o.2.(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i></p>			

Lp. faktu z pkt 3.1 albo 3.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
4.PODSTAWA PRAWNA			
Odszkodowanie			
1.	Kwota główna	Odsetki	
Zwięźle o powodach podstawy prawnej			
Zadośćuczynienie			
2.	Kwota główna	Odsetki	
Zwięźle o powodach podstawy prawnej			
Inne			
3.			
Zwięźle o powodach podstawy prawnej			
4.ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU W PRZEDMIOCIE ŻĄDANIA			
Zwięźle o powodach rozstrzygnięcia			
Odszkodowanie			

1.	Kwota główna	Odsetki	
Zadośćuczynienie			
2.	Kwota główna	Odsetki	
Inne			
3.			
4.Inne ROZSTRZYGNIECIA Zawarte w WYROKU			
Punkt rozstrzygnięcia wyroku	z	Przytoczyć okoliczności	
		<p>Roszczenie wnioskodawcy nie zasługiwało na uwzględnienie, wobec czego Sąd na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. w zw. z art. 555 k.p.k. oddalił jego wniosek.</p> <p>Podstawą prawną żądania przez P. W. zadośćuczynienia i odszkodowania za niesłuszne tymczasowe aresztowanie był art. 552 § 4 k.p.k. Zgodnie z treścią tego przepisu, przesłankami koniecznymi do uznania zasadności tego roszczenia jest wykazanie</p>	

niewątpliwej
niesłuszności
zastosowanego
wobec
wnioskodawcy
środka
zapobiegawczego;
wydanie
prawomocnego
orzeczenia
kończącego
postępowanie w
sprawie; poniesienia
szkody majątkowej
oraz niemajątkowej
(krzywdy) i ich
wysokości; oraz
związku
przyczynowego
pomiędzy
odniesioną szkodą,
a tymczasowym
aresztowaniem. Przy
czym
odpowiedzialność
Skarbu Państwa
za niewątpliwie
niesłuszne
tymczasowe
aresztowanie (art.
552 § 4 k.p.k.) oparta
jest na zasadzie
ryzyka (uchwała
Sądu Najwyższego z
dnia 15 września
1999 r., sygn. akt I
KZP 27/99, OSNKW
1999/11-12/72).

Z kolei zgodnie z art.
555 k.p.k. roszczenie
o odszkodowanie
i zadośćuczynienie
przedawnia się po
upływie roku od daty
uprawomocnienia
się orzeczenia
kończącego
postępowanie w
sprawie.

Przewidziany w tym przepisie termin do zgłoszenia żądania jest cywilnoprawnym terminem przedawnienia i mają do niego zastosowanie rozwiązania przewidziane w art. 117 § 2 k.c. i art. 5 k.c. Tak więc, zgłoszenie żądania po upływie tego terminu prowadzi do jego oddalenia tylko w razie podniesienia przez prokuratora zarzutu przedawnienia i to pod warunkiem, że podniesienie tego zarzutu nie zostanie uznane za sprzeczne z zasadami współzycia społecznego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2004 r., sygn. akt III KK 207/03, LEX nr 84454).

Zgłaszający zarzut przedawnienia roszczenia pieniężnego z art. 552 k.p.k. nie ma obowiązku wykazywać, że zarzut ten jest zgodny z zasadami współzycia społecznego. Jeśli bowiem roszczenie jest spóźnione, zgłoszenie tego jest korzystaniem z przysługującego

prawa. Dopiero
oponowanie
zarzutowi, a więc
wzajemne
zarzucenie, że
korzystanie z tego
prawa jest
nadużywaniem
prawa (art. 5 k.c.),
wymaga wskazania
jakie konkretne
zasady współżycia
społecznego zostały
przez to naruszone.
Obciąża to
wnioskodawcę, jeśli
zarzutowi
przedawnienia
oponuje (wyroki
Sądu Apelacyjnego
w Krakowie: z dnia
4 marca 2003 r.,
sygn. akt II AKa
33/03, Prok.i Pr.
2003/10/29 oraz z
dnia 11 października
2001 r., sygn. akt
II AKa 245/01, KZS
2001/11/36).

Nietrafny jest
natomiast pogląd, że
to sąd powinien
poszukiwać
powodów
wskazujących na
istnienie
okoliczności
przemawiających
przeciwko zarzutowi
przedawnienia. To
wnioskodawca
powinien
sprecyzować jaką
zasadę współżycia
społecznego
naruszył prokurator
zgłaszający ten
zarzut i przytoczyć
fakty tę tezę

uzasadniające oraz dowody, z których fakty te wynikają (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 sierpnia 2005 r., sygn. akt II AKa 158/05, KZS 2005/7-8/90).

Z kolei zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w postanowieniu z dnia 3. 01. 2019 r. sygn. akt III KK 213/18 „Obowiązujące przepisy nie przewidują obowiązku sądów rozpoznających sprawę karną poinformowania wnioskodawcy o terminie przedawnienia, co oznacza, że brak udzielenia takiej informacji na zakończenie postępowania karnego nie stanowi przeszkody w złożeniu wniosku o odszkodowanie i zadośćuczynienie”. W tym samym orzeczeniu Sąd Najwyższy stwierdził również „W orzecznictwie sądowym od lat już wskazuje się, że do okoliczności usprawiedliwiających uchybienie terminowi

wskazanemu w art. 555 KPK zalicza się takie, które są całkowicie niezależne od woli wnioskodawcy: długotrwałą obłąaną chorobę, całkowity upadek sił powodujący konieczność zapewnienia opieki osoby trzeciej w sprawach codziennej egzystencji, chorobę psychiczną, ubezwłasnowolnienie, długotrwały pobyt za granicą połączony z niemożnością nawiązania kontaktu z krajem”.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że roszczenie P. W. należało oddalić albowiem uległo ono przedawnieniu.

Wyrok w sprawie, w której wnioskodawca był tymczasowo aresztowany uprawomocnił się w dniu 3. 02. 2018 r. Od tego dnia zaczął więc biec roczny termin do wniesienia wniosku o odszkodowanie i zadośćuczynienie określony w art. 555 k.p.k. Tak więc z dniem 3. 02. 2019 r. roszczenie

wnioskodawcy o
odszkodowanie i
zadośćuczynienie
uległo
przedawnieniu.

Tymczasem wniosek
w tym zakresie
został złożony do
Sądu Okręgowego
w Poznaniu dopiero
w dniu 27. 11.
2019 r., a zatem
po upływie ponad
półtora roku od
końca
przewidzianego w
art. 555 k.p.k.
terminu.

Prokurator w
niniejszej sprawie
zgłosił zarzut
przedawnienia.

Natomiast ani
wnioskodawca, ani
jego pełnomocnik
nie podnieśli, aby
zgłoszenie tego
zarzutu naruszało
konkretną zasadę
współzycia
społecznego.

Wnioskodawca na
rozprawie
stwierdził, że nie
wystąpił wcześniej
z wnioskiem o
zadośćuczynienie i
odszkodowanie z
powodu problemów
rodzinnych. Ponadto
myślał, że ma
na to trzy lata
i chciał się do
tego przygotować. W
świetle orzecznictwa
sądowego, między
innymi
przytoczonemu
powyżej stanowisku

Sądu Najwyższego, przedstawione przez wnioskodawcę powody uchybienia terminowi nie dawały podstaw do uznania, że zgłoszenie przez Prokuratora zarzutu przedawnienia naruszyło konkretną zasadę współżycia społecznego.

W tym miejscu należy dodać, że jeżeli prokurator podniósł zarzut przedawnienia, ustalenie przez sąd, iż niedotrzymanie przez żądającego odszkodowania za niesłuszne tymczasowe aresztowanie terminu określonego w art. 555 k.p.k. nie usprawiedliwiają żadne wyjątkowe okoliczności powoduje oddalenie żądania. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2000 r., sygn. akt WA 7/00, OSNKW 2000/7-8/73).

Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił wniosek P. W. o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne tymczasowe aresztowanie.

4.Koszty procesu

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
	Sąd obciążył kosztami postępowania Skarb Państwa, albowiem zgodnie z art. 554 § 4 k.p.k. postępowanie w przedmiotowej sprawie jest wolne od kosztów.	
4.PODPIS		